

Táto, ty jsi jel na červenou....!

JIRÍ JEŠETA

Osvětová kampaň zaměřená na kázeň motoristů na přejezděch byla určena také hazardérům a milovníkům adrenalinu; asi se nám podařilo některé přesvědčit, ale skutečně by je mohla umravnit jen trvalá hrozba pokuty a časté kontroly policistů – to ovšem bohužel není v silách Českých drah.

Přesto si myslím, že kampaň měla smysl i výsledky u lidí, kteří nepatří do již zmíněné kategorie, ale přistupují k řízení auta trochu lehkomyšlně, nebo jsou nepozorní. Ty ovlivnit můžeme. Jsem nicméně přesvědčen, že největší šanci máme u dětí a mládeže. Tito malí – ještě neřidiči – mohou často kladně ovlivnit své rodiče; mívají totiž ještě pozitivní vztah k „normám“: to se má, a to se nemá! Táto, jel jsi na červenou! A měli by si to zachovat i do věku pozdějšího, kdy už auta řídit budou.

Jeden z aspektů akce přejezdů spočíval v upozornění široké veřejnosti na tuto problematiku. V tom jsme byli bezesporu úspěšní: na veřejnosti se díky kampani začalo o kázní motoristů na přejezděch intenzivněji hovořit, vyvolali jsme diskusi, a o to šlo především.

Nešlo o jednorázovou akci, ale o dlouhodobý projekt, který bude pokračovat nejen v oblasti přejezdů, ale je zacílen na děti ve smyslu bezpečné železnice (železnice není hřiště! – nepřelézat vagóny, neházet kameny na vlak, nenašakovat do vlaků atd....)

České dráhy zamýšlejí pokračovat s preventivní kampaní v místech, která jsou blíže řidičům a přejezdům – ať již skutečně místně poblíž přejezdů vykazujících nejvíce nehod či přímo při výuce a školeních – v autoškolách apod.

Ostatně soudím, že preventivní akce, jako byly www.prejezdy.cz, není nikdy zbytečná. Konec konců, kdyby zachránila jeden jediný lidský život, měla smysl.

Jako ilustrační obrázek pro tuto stránku, věnovanou přejezdům, jsme použili fotografii Jana Saudka, nazvanou 120 km/hod. Více se o ní dočtete na straně 5 dnešního vydání v rozhovoru s tímto světovým fotografem.

www.prejezdy.cz Životopis (rodný list)

● **Promiňte, začnu poněkud indiskrétně. Kdo jsou rodiče těchto webových stránek?**

Jaká otázka, taková odpověď. Matka je vždy známá, otec neznámý.

● **Opravdu? Můžete to upřesnit?**

Dobře tedy. Matka je pochopitelně dráha, konkrétně ČD, a s., otců je, musím se přiznat, několik.

● **Mohou je naši čtenáři blíže poznat?**

Prosím. Otec, první, je řekl bych duchovní. Měl a má dvě myšlenky:

Myšlenka první, obecně lidská:

Zrušit, snížit nebo alespoň zastavit děsivý počet mrtvých na přejezděch. Každý rok je to kolem 50 zbytečně zmařených lidských životů. Všichni jsme chodili do školy. Představme si, to jsou dvě třídy spolužáků! Každý rok,...

Myšlenka druhá, podniková, železničářská:

Snaha vysvětlit širokému okruhu posluchačů, diváků a čtenářů problematiku nehod na železničních přejezděch. Znáte to jistě všichni. První zpráva televizního nebo rozhlasového zpravodajství: „Nehoda na železnici.“ Nebo „Vlak opět zabíjel.“ První stránka nejčtenějších novin s fotografií sešrotovaného auta pod koly lokomotivy s logem ČD. Vysvětluje potom, že zloduchem nejsou ani dráhy, ani železničáři, ale nepozornost, hazardérství, neznalost na straně řidičů silničních vozidel.

● **Promiňte, ale stejně si nedovedu představit otce jako pouhou myšlenku. V řeckých bájkách nebo v bibli dost množná, ale u ČD?**

Dobře tedy. Jsou i otcové konkrétní; realizační tým. Vidím úsměv na vaší tváři. Opravdu se jedná o pracovní, realizační tým a nic jiného. Jak už to v týmu bývá, každý má svoji nezastupitelnou úlohu. Nezaleží, jakou zastává funkci či pozici. Každý přinesl svoji trošku do mlýna. Ředitel odboru komunikace (27) Zbyněk Honys, vedoucí týmu, vložil své kontakty a entuziasmus, jeho pravá ruka, řekl bych ruka výkonná, Jiří Jeřeta, Roman Menc, softwarový

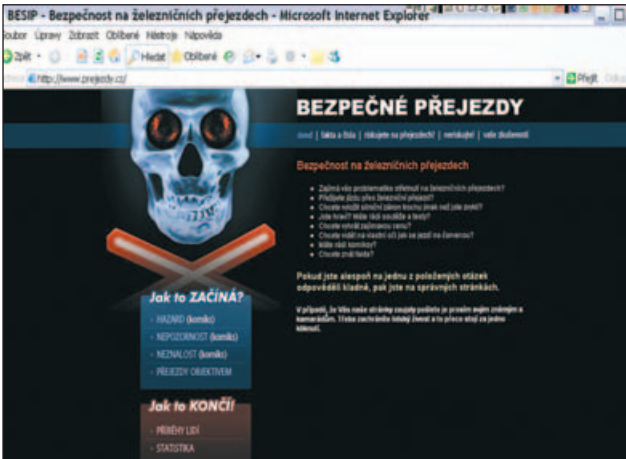
odborník, dodal počítačové a internetové figle a některé nápady, ředitel odboru 18 Vítězslav Lössel garantoval odbornou stránku problematiky, Robert Drozda dal své zkušenosti ze šetření mimořádných událostí, bohatý obrazový archiv, nápady a trpělivost všechno sepsat a několikrát předělat.

● **Jak se dítě rodilo?**

Tak, jak bývá zvykem, těžce. Ale těšili jsme se na ně. Jméno jsme měli od začátku vybrané: www.prejezdy.cz.

● **Jaké má vaše dítě vlastnosti?**

Má jich mnoho. Přesvědčte se sami. Podívejte se na internet na titulní stránku.

Jsou zde tři kreslené seriály – komiksy na tři témata: **Nepozornost zabíjí, Hazard zabíjí a Neznalost zabíjí**. Zábavný kreslený příběh přechází náhle do drsné reality. Můžete si udělat též malý test svých řidičských znalostí. V případě nesprávné odpovědi uvidíte, jak dopadli řidiči, kteří ve skutečnosti jednali jako vy. Můžete zhlédnout videonahrávky řidičů přejíždějících přejezd na červenou.

Jsou zde nezbytná fakta, tabulky a statistika. Všechny údaje jasně dokazují, že problém je opravdu na straně řidičů. Za deset let spočítáte na prstech jedné ruky případy, kdy střetnutí zavinila nebo spoluzavinila dráha. Smutné je, že nám to mnozí nevěří. Je zde i pokus o výklad silničního zákona trochu jinak, než jsme zvyklí. Jsou zde uvedeny všechny paragrafy silničního zákona a vzápětí uvidíte obrázek, jak dopadli ti, co zákon porušili. Žádné výmysly, ale jen a jen fakta, fotky z konkrétních nehod.

Chtěli jsme oslovit skupiny řidičů, doposud opomíjené. Mladé, nezkušené, častěji riskující. Proto také padla volba na webové stránky jako moderní způsob komunikace. Vůbec největší problém obdobných osvětových akcí spočívá v tom, aby nepřesvědčovaly přesvědčené, ale naopak, aby dosáhly na problémovou skupinu, která obvykle o žádné rady a poučování nestojí.

● **A co říká dítě okolí? Jak bylo přijato ve školce, nebo již chodí do školy?**

Myslím, že bylo přijato celkem dobře. Podle výsledků rozboru nezávislé agentury byla počáteční sledovanost webových stránek dokonce nadprůměrná. Nevím, zda postoupí ze školky do vyššího stupně. To záleží také tak trochu na vás, na čtenářích. Zopakují znovu: Podívejte se sami na internet! Problém tam nepřetržitě modernová diskuse. Udělejte si vlastní názor.

● **Poslední otázka. Plánujete další rozšíření vaší virtuální rodiny?**

Rádi bychom přivedli na svět další sourozence. Snad také nás záměr – vyvolat diskusi. O nápady zatím není nouze.

Také bychom rádi soustředili doposud roztržštěné síly různých organizací, institucí a úřadů, neboť v jednotě je síla.

Otázky kladl typický virtuální čtenář, odpovídal skutečný Robert Drozda.

Ukázka z komiksu umístěného na webových stránkách ČD. Autorem námětu je spolupracovník naší redakce Robert Drozda, výtvarně zpracovala agentura ONYX Co., s. r. o.

Červená světla svítila a starší pán byl v pohodě

ONDŘEJ KUBALA

Začnu jednou příhodou: S Českou televizí jsme točili před dvěma týdny reportáž o tom, jak se řidiči chovají na přejezděch a jak zbytečně riskují. Přípravovali jsme ten večer zrovna tiskovou konferenci v Českých Budějovicích, která se konala druhý den ráno. Sešel jsem se s redaktorem Petrem Šuleřem a kameramanem a šli jsme natáčet k železničnímu přejezdu na Novohradské ulici, kterou v tomto místě protínají tratě číslo 194 a 196.

Čekali jsme, až se rozbliká přejezd a pojede vlak, aby měl rozhovor náležitou atmosféru. Přejezd se rozsvítil, nadechují se, že začnu mluvit na kameru, a najednou vidíme, jak se k přejezdu na této velmi frekventované silnici blíží zelený žigulík s vozíkem. Starší pán za volantem vůbec zvonící a blikající přejezd nerespektuje a v klidu se pomalu vydává dál přes koleje. Chvilí jsme mysleli, že se nám to jen zdá, pán byl naprosto v pohodě, usmíval se do kamery a pomalu přejížděl.

Zní to jako vtip? Jenže není. Takových řidičů je u nás stále hodně a tento příklad patří k těm méně šokujícím. Když budete pozorní, uvidíte, jak na poslední chvíli před vlakem přechází máma s kočárkem, uvidíte, jak silný sportovní vůz kličkuje mezi staženými závorami, aby nemusel pár minut čekat, a také uvidíte, jak přejezdy přejíždí řidiči autobusů MHD i s cestujícími.

Naposledy jsem to sám zažil na vlastní kůži v autobuse ČSAD Kladno na lince PID 350 v Noutonicích. Jel jsem na Okoř a hned po výjezdu z Noutonic vidím, jak přijíždíme k blikajícímu přejezdu. Podívám se na vlak cisteren s leteckým palivem, myslím jsem si, jenže řidič šlápl na plyn a i s autobusem plným lidí jel pořád dál. A cestující? Nelekli se. Měli pocit, že řidič je borec a frajer, a říkali si, jak to báječně projel.

Smutné, že? Když se podíváte na fotografie z nehod na přejezděch, často uvidíte bílé končetiny, které vyčuhují zpod bílé plachty, a zaklíněná mrtvá těla v kouli železa, která už vůbec nepřipomíná osobní automobil. Když se srazíte s vlakem, už zpravidla nedostanete druhou šanci; šanci polepšit se.

Ptáte se, jestli mají preventivní akce typu www.prejezdy.cz smysl? A co jiného by už mělo mít smysl, než taková propagace, která se snaží o to, aby se lidé přestali chovat jako blázni a úplně zbytečně umírat. Snažíme se, jak se dá, přesto mám ale občas pocit, že stejně házíme na stěnu hrách...

Drážní inspekce se zaměřila na malé školáky a pravidla, jak se chovat u kolejí

Děti se učily hrou

IVO ŠTECHA

Drážní inspekce připravila v březnu letošního roku preventivní kampaň, během níž zábavnou formou seznámila čtenáře časopisu pro děti HURÁ s několika hrozbami, které jim mohou na železnici hrozit.

Děti školního věku se tak nenásilně dověděly, jak se mají chovat na nádražích, při cestě vlakem a i při hrách v přírodě poblíž železnice. Nechyběla ani část týkající se železničních přejezdů, a to i přes to, že kampaň nebyla určena pro řidiče. Na děti jsme se zaměřili především proto, že jsou to často ony, které ovlivňují i své rodiče. Například otec těžko vysvětlí svému osmiletému potomkovi, proč před přejezdem nezpomalil

a ani se nerozhlédl. Dítě také svému rodiči nedovolí vjezd na přejezd v době, kdy jsou v činnosti výstražná světla, vysvětluje generální inspektor Drážní inspekce Mgr. Roman Šigut.

Součástí preventivní kampaně v časopise HURÁ byla soutěž, během níž děti posílaly do redakce základní pravidla, jimiž se v okolí železnice musí řídit. Správných odpovědí přišlo téměř sto. Překvapilo nás, jaký zájem kampaň vyvolala. Je vidět, že děti téma zaujalo, říká šéf DI.

Protože Drážní inspekce má zájem o to, aby se na téma bezpečnosti na železnici diskutovalo, a to zejména v době před letními prázdninami, oslovila začátkem června vybrané základní školy po celé republice. Chceme využít vol-

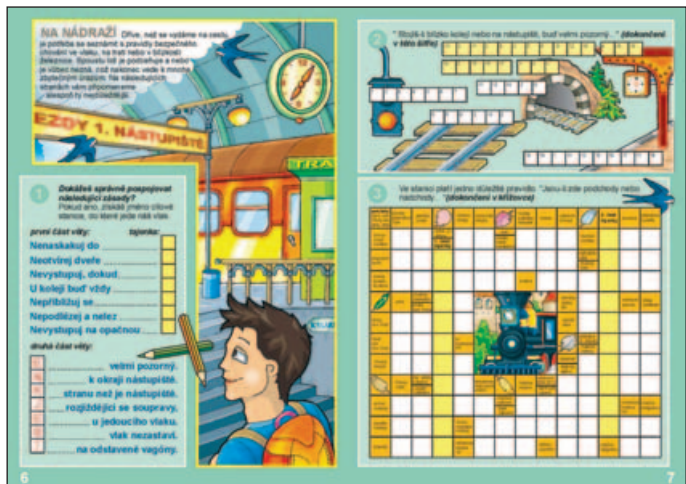
ného času, který žáci mají po uzavření klasifikace do vysvědčení k tomu, aby zapřemýšleli o svém chování v okolí železnice. Proto jim Drážní inspekce v rámci osvěty zaslala přibližně tři tisíce výtisků časopisu jako podklad pro vyplnění volného času, nastiňuje nejbližší kroky DI Mgr. Šigut, kterého těší, že výtisky DI získala od redakce časopisu zdarma.

Časopis HURÁ vychází nejen v České republice, ale i na Slovensku. Slovenská mutace je oproti české přibližně půl roku pozdější, takže zhruba na podzim se osvětové kampaně české Drážní inspekce dočkají také děti čtenáři našich východních sousedů.

Březnová akce DI byla její první osvětovou kampaní celorepublikového rozsahu. Drážní inspekce však v těchto dnech připravuje další kampaň, tentokrát

zaměřenou i na dospělé. Sérii několika obrázků a jednoduchých hesel budeme připomínat, jak se chovat v okolí železnice. Tentokrát to však nebude hravou formou, kampaň bude mírně šokovat. Je to také náš záměr – vyvolat diskusi. Přestože kampaň, jejímž autorem je můj náhradač Mgr. Jan Kučera, se teprve připravuje, už jsme o její přípravě informovali veřejnost prostřednictvím MF Dnes, která otiskla i naše dva varovné motivy. Soudě z prvních reakcí kampaň zaujme, zejména pak vyobrazení podchodu ve stanici a rakve doplněné komentářem – *Nechce se vám pod zem? Možná budete muset* – uzavírá Mgr. Šigut.

Stránky časopisu HURÁ (viz obrázek vpravo) zachycující kampaň DI jsou nyní volně k dispozici zájemcům na internetových stránkách Drážní inspekce (<http://www.dicr.cz>).

Film o slavném českém fotografovi

IVO ŠTECHA

V průběhu tohoto roku vzniká česko-americký dokumentární film, který by měl jít do kin již letos v prosinci. Některé scény se natáčely na pražském hlavním nádraží a v rychlíku cestou do Olomouce a zpět. Je to film o slavném a skromném českém fotografovi, o němž více vědí za hranicemi než doma.

Film *Jan Saudek* s podtitulem *V pekle svých vášní, ráj v nedohlednu* produkuje firmy ZIPO film a Thomas Charles Sedivy, autorem námětu a režisérem je Adolf Zíka, na scénáři literární spolupracoval Jan César a autorem hudby je Varhan Orchestrovíč Bauer.

Film, o jehož natáčení v prostorách Českých drah jsme nedávno v Železničáři psali, vypráví osobitým způsobem životní příběh Jana Saudka. Tento nevšední umělec vystupuje před kamerou v mnoha rolích a stejně jako ve svém životě a díle často šokuje.

Základním pojetím nenaplní film-dokument tradiční představy o tomto žánru. Přistupuje k námětu tak, aby dokázal pojmut a interpretovat celou složitost umělcovy osobnosti. Film bude složen ze tří vzájemně se prostupujících obrazových linií: barevné, realistické s faktickými informacemi, černobílé, která se zabývá nitrem umělce, a proto mu nikdy nestojí tvář v tvář. Třetí linie je syrově dokumentární, kde ruční kamera mapuje intimní chvíle, kam dosud žádný filmař nevstoupil. Jde o chvíle, kdy Jan Saudek prožívá své intelektuální, citové i sexuální „orgie“. Stejně se ale tato linie zajímá o opravdové city, o štěstí i o samotu génia.

Adolf Zíka jako autor a režisér vychází z dlouholetého přátelství s protagonistou filmu. Velmi si ho váží a snaží se dohlédnout za pouhý záznam vyslovovaných pravd kontroverzního mistra fotografie, za umělcovu masku. Není to vždy jednoduché, ani snadné.

V některých sekvencích by se mohlo zdát, že jde o scény za hranici etiky a současné morálky. Přesto nepůjde o první český „pornoilm“ v kinech, ale o love story. Válku, utrpení, ztrátu nejbližších ukazuje film v kontrastu ke slepé lásce, vysněné rodině a neuchopitelnému lesku slávy. Chudoba, ztracení a zneuznání v kontrastu k bohatství, obdivu, svobodě a nezadržitelnému stárnutí. Také o tom bude připravovaný dokument o životě a díle Jana Saudka.

S Janem Saudkem o železnici a o všem možném

IRENA POSPÍŠILOVÁ

● **Kdesi jste řekl, že jste se s dráhou blíže seznámil jako skoro desetiletý chlapec, možná i dřív, že vás tenkrát vezli z Polska do osvobozené vlasti.**

To bylo radostné připomenutí, protože bylo velké nadšení po válce, okouzlení Sovětským svazem a bolševismem, později se nám to vymstilo. Dráhy pro mne hodně znamenají – ty dálky, vlaky... Mám na venkově dům, tam je dobříšská dráha. Kolem domu projíždějí vlaky – bohužel, čím dál tím méně – pro mne je to poezie. Když mi prodávali pozemek, tak mi říkali – no jo, ale jezdí tady vlak! Já jsem říkal, že to jsou příplatky, to bych měl ještě připlácet, protože to je romantika. Čas od času tam jezdí i parní lokomotiva s dětmi.

Chůze nebo i běh po kolejích, to překonávání tratě, a také závory, kterých je už málo, vím, že je to nebezpečné a že byste o tom neměli psát, ale jsou to i náměty některých mých fotografií, například šlechtičku jsem asi před pěti lety fotografoval, jak jede na trati do Zličína, kde už na ni fotografové čekají... Pamatuji, protože jsem vyrůstal v Praze, že na Žižkově byly dvě točny, teď se tam stavějí tunely, nevím kam povedou...

● **To bude tzv. nové spojení Libně, Vysocan, Holešovic s hlavním nádražím. Ty točny byly asi v depu Liběň, pod Pražáčkou.**

Pamatuji ty točny a byl jsem tím okouzlen. Potom jsem žil za války nějaký čas, jako chlapec, než mě odvezli do tábora, v takovém poloukrytu, ve Zlivi u Českých Budějovic, kde si pamatuji ještě ty kafemlejny a parní lokomotivy s lapacím jisker a fascinovalo mě to a jen lituji, že jsem nezačal fotografovat jako dítě, že jsem k tomu přišel až ve zralém věku, kdy toho, co se mi vždycky líbilo nejvíce, už mnoho nebylo, ty parní lokomotivy, jiskry, člověk byl jako komíník, když jel tím vlakem a měl otevřené okno – byla to skutečná poezie. Připouštím, byly od těch jisker také požáry, na kácovské trati třeba.

Dnes ovšem, díky Českým drahám, mohou jezdit vlakem nesrovnatelně pohodlnějším než vlaky s těmi dřevěnými lavicemi; dokonce když jsem jezdil z vojny, uprostřed vagonu byla kamínka, uhlák, z kterého se mohlo nabrat uhlí a přiložit. To už zmizelo, ale pořad je tu trať, pořad jsou ty koleje, ty zvuky jsou skoro stejné a já jsem nadšen.

● **Jsou některé události, které ovlivnily významně váš život, ale přitom nejsou z filmového hlediska tak atraktivní?**

Můj život – kromě drah a mašinek – nejvíce ovlivňovaly a determinovaly ženské, to je jasná věc. S potěšením si teď připomínám, že mezi dámami, s kterými jsem měl možnost se trochu sblížit, byly i dvě průvodčí na trati z Plzně do Prahy. Když jsem se dnes ptal na informace nějaké malé, roztomilé černovlasé prů-

vodčí, která odjížděla na opačnou stranu, velmi mi to připomínalo ty dívky, které jsem znával v padesátých letech. Takže jsem s dráhou i se ženskými vlastně sezdán.

● **S kolegou se občas škorpíme kvůli pražské a moravské češtině...**

Já mám Moravu velice rád, byl jsem několikrát s dívkami z Moravy, byl jsem v Brně na nějaké svatbě, dělal jsem tam s paní Uršulou Klukovou baviče, za plat – vymysleli to jako dárek těm roztomilým manželům, byl tam i brněnský starosta. Všichni tancovali, popíjeli a bylo to překrásné.

● **Myslíte si, že „lid si žádá“ například fotografie „uniklé“ od policie (kauza Karla Svobody), nebo zda by měly noviny spíše kultivovat čtenáře?**

To je posláním dobrých novin. Zároveň bohužel, a snad i navzdory, převažuje teď touha nahraбат si co nejvíce peněz. Prodej bulváru se zvyšuje právě skandály – a nejnižšího druhu. Je naprosto nezajímavé, že jsem před několika lety třeba vystavoval na bienále, nebyla o tom vůbec žádná zmínka v novinách. Je tragické, že po čtyřicet dní ta dáma zcela bez zásluh plnila první stránky novin, to je nepřirozené. Noviny by měly vychovávat, to je jasná věc, ale zrovna tak se bojím, že ta doba je už poněkud pryč a že skoro všechny noviny jsou v honbě za co největším ziskem. Možná, že je to dobře, to neposoudím, ale rozhodně se toho neúčastním, proto nadšeně dávám rozhovor vašemu časopisu.

● **Na vaší výstavě, kterou jsme viděli na Staroměstském náměstí, nás nejvíc zaujala fotka se závorami. Pamatujete se na ni?**

To je fotka udělaná na buštěhradské trati v roce 1975, kde už jezdila poslední parní lokomotiva, pendlovala s nákladními soupravami, pak to bohužel skončilo. Měl jsem tu fotografii udělanou někdy v roce 1962–1963, ještě s rychlíkem na budějovické trati, ta byla blízko dokonalosti, ale bohužel při nějaké policejní štáře mi ten negativ vzali a už mi ho spolu s jinými negativy nikdy nevrátili. To byla fotografie nesrovnatelně lepší, tahle už je jenom náhražka.

Ale je tam mašina, je tam ten kluk na závoře, kterého jsem si tam posadil sám, tenkrát mi bylo tak pětadvacet, padesát let. Je to také symbolika – ta doba nás dělila od jiného světa. Žili jsme za železnou oponou a ta závora to symbolizovala.

Teď hodně maluju, je zvláštní, že právě dnes večer budu domalovávat dva obrazy, na kterých je polní cesta, přes ně závora a jsou tam takové mraky, jako jsou dnes na obloze, ono se to dobře prodává, tam nemůžete nic zkazit, protože tam nejsou žádné obličej, takže je to vlastně také tematika trati. A když jsme jeli sem, do Holomóca, tak jsem viděl přesně takovou závoru, kterou si budu muset vyfotografovat, která se ještě ručně zdvihá... je jich čím dál méně, ale jsou velmi krásné. Je důležité namalovat ty detaily, které si nikdo nevymyslí, ty řetízky, všelijaká táhla a váhy... Večer se na to těším.

● **Když malujete, přistupujete k obrazu jinak než k fotografii?**

V podstatě se snažím namalovat ty své fotografie olejem na plátno. Do hyperrealismu to má ale daleko – ovšem dá se to třeba omývat, což je u fotografie (na papíře) nemožné.

● **Měl jste nedávno velký úspěch s klapkou, která se dražila pro charitativní účely. Co na ní bylo?**

Na té klapce byla dívčí pusa, rty, je to také podle fotografie – ústa, která mají kapku vína na dolním rtu, klapka se docela dobře vydražila. Byl jsem jediný, který tu klapku namaloval z obou stran. Jsem rád, že to posloužilo dobré věci, myslím, že za ni dostali asi 80 000 korun. Byly tam i klapky lepší, víc malířsky vypracované, ale to jméno, není to sice velké jméno, ale přece jenom jméno to je – prodávalo v každém případě. Výtěžek šel na charitu, byla to dobrá věc.

● **Máte zamilovanou fotografii?**

Fotografii, na kterou jsem pyšný, se jmenuje „Dívka, kterou jsem miloval“. Je to mladá dívka, která byla v dětství někde u ohně, a chybí jí celá pravá polovina těla. Ale ona má v ruce zrcadlo a dívá se na sebe z té strany, není to sice velké jméno, ale přece jenom jméno to je – prodávalo v každém případě. Výtěžek šel na charitu, byla to dobrá věc.

Pak mám ještě jednu, a to je fotografie bezdomovcovy psa, která se stala vůbec neúspěšnější, nejprodávanější fotografií – jak plakát, tak pohlednice, je i v knihách. Právě před chvílí jsem dělal interview pro film a mluvil jsem o pokore – nám chybí pokora. A ta

Při natáčení na pražském hlavním nádraží u prvního nástupiště zachytil náš fotoobjektiv Jana Saudka s režisérem filmu Antonínem Zíkou (na snímku vpravo). Foto: IVO ŠTECHA (2x)

pokora při té fotografii hrála roli. Udělal jsem ji jen proto, že mě bezdomovec na ulici požádal, abych mu vyfotografoval psa, a já jsem mu vyhověl. Jiný by mu řekl, že nemá čas, ale já jsem tu fotografii udělal. Ta fotografie vydělala jak na charitu, tak pro mou kapsu hodně peněz.

Kdysi se mě jeden redaktor zeptal: Myslíte, že vám podobnost jména s fotografem Šudkem pomohla? A čekal, že mu řeknu – To v žádném případě, já jsem svébytný, samostatný... Ale já jsem mu řekl, no samozřejmě, lidi si to pletli a to je také jeden ze základů mého úspěchu.

● **Žil byste rád něco znovu jinak?**

Ach moji milí: „kdyby“ neexistuje. Žil jsem to tak, jak to bylo – nejde to změnit. Ale: stálo to za to.

● **Co pro vás znamenali rodiče, co znamenali rodina, přátelé...**

Otce jsem vroucně miloval. On byl ještě člověk devatenáctého století – absolutní dobrota – pro některé pozorovatele zvenčí hraničící až s prostomyslností. Nikdy (pokud vím) nikomu neublížil. Přátelé jsou skvělá věc – není jich mnoho. Opravdový snad jen jeden, Američan – věrný přítel od roku 1968.

● **Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste vzal poprvé do rukou fotoaparát?**

Ano – ten okamžik pamatuji dobře: bylo léto – a mně 14 let. Výslednou fotografii jsem vykoloval. Rodinný lékař minil, že je to strašné.

● **Co vás přivedlo k profesionální fotografii?**

Jsem vyučený reprodukční fotograf – řemeslo dnes již zaniklé. Tam jsem se naučil nedbat úzkostlivě předpisů – a dát fotografii trochu rozmachu. Nikdy jsem nebyl umělec – jsem řemeslník.

● **Jak se pozná dobrý fotograf? Má šanci „na trhu“ uspět?**

Dobrou (nebo skvělou) fotografii pozná každý. Špatnou rovněž. Horší je to s těmi uprostřed. Na světě jsou miliardy fotografií – a přece se ročně objeví jen pár dobrých fotografií – a ty ještě musí prověřit čas. Neznám (kromě Joela-Petera Witkina), kdo by se mohl žít vlnou tvorby. Výtvorná fotografie je většinou vedlejší produkt při pracích na zádku.

● **Lze radit studentům (dnešním mladým lidem), jak se stát dobrým fotografem?**

Stát se dobrým (to neznamena prodávajícím) fotografem trvá stejně tak dlouho jako naučit se (např.) vrcholově bruslit; přibližně patnáct let. Fotografie je způsob, jak vyslovit svůj životní názor – a ten nepřichází ve dvaceti.

● **Kdo má určující slovo, co bude z vašeho života zachyceno ve filmu – vy nebo scénarista a režisér?**

Nemám na sebe, ba ani na to, co dělám, žádný názor. Bezvýhradně se podvoluji režisérovi – a tedy i scénaristovi, kterého prozatím neznám.

Divadlo na Jižním předměstí možná přežije Posmrtnou sezonu

JAN VOTÍK

Po prodeji staré budovy nádraží Plzeň Jižní předměstí se koncem minulého roku umělci z centra Johan pomalu loučili se svým velkým projektem Moving Station (Hemžící se zastávka).

Prostor bývalé nádražní budovy totiž slouží od znovuootevření v roce 2000 jako tvůrčí ateliér pro divadelníky, výtvarníky, fotografy, filmaře i hudebníky. Postupnou dobrovolnickou prací členové občanského sdružení Johan zastavili chátrání budovy a zabezpečili ji proti vandálům. Staré nádraží se tak stalo místem vzniku řady původních úspěšných projektů, které reprezentovaly plzeňskou nezávislou kulturu i v zahraničí.

Moving station nám umožnil seznamovat plzeňskou veřejnost se zajímavými divadelními, hudebními i filmovými záměry. Především mladé publikum si navyklo hledat v otevřeném komunikačním prostoru Moving Station prostor pro setkávání s uměleckými pokusy

a center. V případě definitivní dohody s majitelem objektu bychom mohli dosáhnout na peníze pro kulturní projekty z Evropské unie. Dříve jsme byli ze všech výběrů vyřazeni. Nebyli jsme totiž vlastníkem budovy, ani jsme neměli dlouhodobý pronájem, dodává Černík.

Současný majitel budovy umožnil v čase projektových příprav až do zahájení stavebních úprav pokračovat v letošním roce v cyklu Alternativa na kolejích. Jedná se o průběžný celoroční cyklus prezentací zajímavých inspirativních představení, výstav, koncertů a dalších projektů alternativního umění v areálu Otevřeného komunikačního prostoru Moving Station.

Tomáš Žižka, scénograf, výtvarník, autor řady projektů site specific a supervizor mnoha projektů centra Johan, napsal o projektu Moving Station následující: Obsadit tento živý cinemaskop lidmi a propojit je se stíny minulosti na kase, v čekárně, nádražní restauraci se vyplácí těm, co duchy neplaší. Jsou tady.

Roman Černík z centra Johan připravuje v prostorách bývalého nádraží Plzeň Jižní předměstí výstavu na další představení.

kolegů, ale také prostor a funkční zázení pro své projekty, vysvětluje Roman Černík z občanského sdružení Johan.

Po nedávném jednání s novými majiteli nádražní budovy se plzeňským umělcům otevřela naděje, že budou moci v projektu pokračovat. Nemáme zatím žádnou definitivu, s majitelem jsme jednali o možné

Tak se vetřela okolnost z pobytů a vyvolává přeludy dob, kdy zde stávali, seděli i spali oni, ti neznámí, pro které zde stavěl vlak, aby je dopravil k jejich cílům nebo aby přestoupili na jinou vlnu. Zde můžeme věřit, že svět prchá za okny, zde pocítíš trpělivost okamžiku, zde můžeš ustát své smysly, než tě vytrhne z opojného snu průjezd

Návštěvníci výstavy prohlížejí výtvarné dílo instalované ve velmi neobvyklých prostorách bývalých nádražních WC. Foto: AUTOR (3x)

spolupráci při rekonstrukci budovy i o případném dalším využití prostoru, uvádí optimismus na pravou míru Roman Černík z centra Johan a doplňuje, že budova má být ve své konečné podobě upravena ke kulturním účelům. Ale zda to bude právě ve spojení se sdružením Johan, není zatím úplně jasné. Díky vstřícnému přístupu nového majitele zahájil Johan již sedmou – „Posmrtnou sezonu“.

Jsmo součástí mezinárodní sítě alternativních kulturních projektů

rychlíku. Čas se láme někde na perónu a ti, kdož jsou citlivějších sklonů, se rádi vrací na tuto štací. Přelétaví ptáci, aby zde zahnízdili nebo jen spočinuli ve svém shonu. Migrace domů, kde to vlastně je? Stanice naděje, rezidence, jež prospěje všem, co rádi jen tuší, hledají a věří své intuici. Život je sen a sen je život.

Právě mi prolitlo okem několik oken z přiběhu Moving Station – je to mihot ječení jepičího stesku, rána blesku, vytoužená změna...

Roman Černík z občanského sdružení Johan upravuje výstavu alternativního umění.